

ÖĞRETİM ELEMANLARININ AKADEMİK ETİK KURALLARDAN HABERDAR OLMA VE ONAYLAMA DERECELERİ

AWARENESS OF THE CODE OF ETHICS AND THE CONFIRMATION OF THE LECTURERS ACADEMIC DEGREE*

Yrd. Doç. Dr. Hasan ÖZDER
Atatürk Öğretmen Akademisi, Lefkoşa-KKTC
hasan.ozder@aoa.edu.tr

Serdal IŞIKTAŞ
Girne Amerikan Üniversitesi, Girne-KKTC
serdalisktas@gau.edu.tr

Fatoş ERDOĞAN
Girne Amerikan Üniversitesi, Girne-KKTC
fatos.erdogan@gau.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada, KKTC Üniversitelerinde görev yapan öğretim elemanlarının, araştırma sürecine ilişkin, akademik etik dışı davranışlardan haberdar olma ve onaylama dereceleri araştırılmıştır. Bu amaçla hazırlanan, 23 maddeden oluşan bir anket, toplam 72 öğretim elemanına gerek sanal ortamdan, gerek bire bir görüşme ile uygulanmıştır. Bu çalışma içerisinde yer alan anketin 23 maddesi bulunmaktadır. Bu maddeler öğretim elemanının hangi üniversitede görev yaptığı, almış olduğu akademik etiği eğitimi, akademik unvanı ve akademik yayın sayısına göre sorgulanmış ve araştırılmıştır. Öğretim elemanları, maddelerin 10 tanesinde haberdar olma ve onaylama durumlarındaki ayrıntı dikkat çekmiştir. Bu durum, öğretim elemanlarının hangi özelliğinin etkisi olduğu irdelenmiştir. Sonuç olarak; öğretim elemanlarının akademik etik dışı davranışlarında tutumun nesnel, objektif ve dürüst bir yaklaşımla olması gerektiği gibi etik eğitimine önem verilerek, denetimin sağlanmasıdır.

Anahtar Sözcükler: Etik, akademik etik dışı davranış, bilimsel etik, intihal, bilimsel yanıltma.

ABSTRACT

In this study, instructors at the Universities of TRNC were investigated on the process of research, academic degrees and certification to be aware of unethical behavior. Prepared for this purpose, a questionnaire consisting of 23 items, a one by one interview was applied to 72 academics both on an internet and a face to face environment. These substances are investigating and questioning at which university the instructor worked during his/her tenure, his/her academic ethics education, degree and the number of his/her academic publications. Faculty members, it is wanted to be drew attention to the materials out of 10 of being aware and approval detail. As a result of these, academic teaching staff's unethical behaviors, attitude as it should be approached objectively and honestly with an emphasis and the provision of audit on education.

Keywords: Ethic, academic unethical behavior, scientific ethics, plagiarism, scientific misconduct.

GİRİŞ

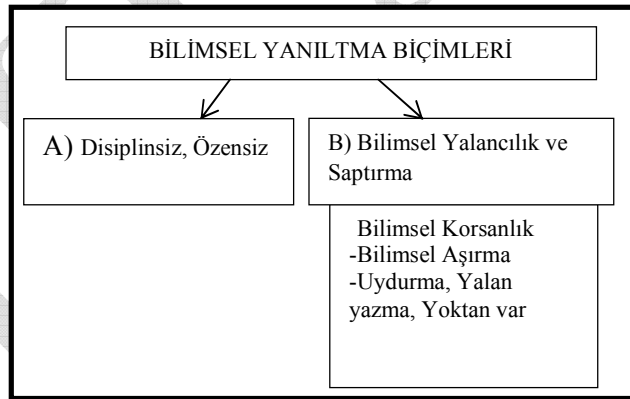
Etik, istenilen bir şeyin yerine konulması veya neyin yapılacağı ya da yapılamayacağı, neyin isteneceği ya da istenemeyeceğinin, neye sahip olunacağı ya da olunamayacağı bilmesi olarak tanımlanabilir (Karakütük, 2002). “Etik”, bir küme insanın toplumca kabul edilmiş bir dizi davranış veya ahlaki ilkeler kümesi olarak ifade edilebilir (Karakütük, 2002; Aydın, 2003; Aypay, 2009; Aydın, 2001). Bilimsel etik, tüm akademisyenlerin veya araştırmacıların oluşturmuş oldukları takımın "paydaşları" arasında en dikkat

* Bu makalenin geniş bir özeti, 16-18 Eylül 2013 tarihlerinde KKTC’de düzenlenen “ International Conference on Primary Education”da sunulmuştur.

ve titizlikle uygulanması gereken temel değerlerdendir (Topal, 2002, s. 6). Bilimsel etik, bilimsel araştırmaların oluşunu sırasındaki planlama ve yurütulmesindeki uyulması gereken bilimsel ölçütlerin toplamıdır (Senatar, 2001; Ertekin, 2002; Karakütük, 2002). Bilimsel araştırmaların doğal sonuçları olarak, bilimsel yayınlar içerisinde son zamanlarda oldukça etik sorunlar gözlenmiş ve toplumun her kesiminin dikkatini üzerine çekmiştir. (Kansu, 1994; Lynch, 1994). Bilim etiği, bilimsel üretim içerisinde bulunan bilim insanının, bir araştırma faaliyetinde göstermesi gereken davranış biçimlerini ele almaktadır. Bilim etiği, şüphesiz bu üretim süreci içerisinde yer alan bilimsel araştırma etiğini ve bilim yayın etiğini kapsamaktadır (Emiroğlu, 2005, s. 6). Tüm bilimsel araştırma daha önce yapılmış araştırmalar üzerine gelişir ve süreklilik sağlar. Ortaya konulan bilimsel çalışmaların yayın içinde ve aktarımında bazı kurallara uyulması, yararlanılan kaynakların, verilerin yine belirli kurallara göre belirtilmesi esastır. Bilimsel araştırma yapma ve araştırma sonuçlarını ortaya koyma aşamasında isteyerek veya istemeyerek yapılan hatalar, araştırmanın genel geçerlilik güvenilirliğini zedelediği gibi, yapılan çalışmanın ilgili bilim dalına da zarar verdiği görülmektedir (Uçak ve Birinci, 2008, s. 188). Türkiye Bilimler Akademisi Bilim Etiği Komitesi (2002)' e göre; bilim insanlarının sorumluluk ve görevlerine değinilerek; gerekli mesleki standartlara ulaşmanın, araştırma süresince objektif, dürüst, nesnel ve açık olmanın yanı sıra aynı konuda araştırma yapan bilim insanlarının, katkılarını belirtmeleri gerektiğini vurgulamaktadır (s. 11-12).

Bilimsel Yanıltma Biçimleri

Bilimsel yanıltma (scientific misconduct) yapılan araştırmanın güvenilirliğini ve değeri düşüren her türlü girişim olarak ifade edilebilir (Kansu ve Ruacan, 2002, s. 763). Bilimsel yanıltmanın genelde 2 biçimi olduğu bilinmektedir. “Özensiz araştırma” veya “disiplinsiz araştırma” adı verilen; fakat art niyetli olmayan, ancak bilimsel metodolojiye uymayarak etik dışı veya yanlış sonuçlara ulaşan araştırmacılar olarak tanımlanmaktadır. Bilerek art niyetle yapılan yanıltıcı yayınlar için ise “bilimsel sahtekarlık”, “bilimsel yalancılık”, “bilimsel saptırma” gibi başlıklar kullanılmaktadır. Ancak her iki araştırma da bilim çevreleri ve toplumu yanıltılmakta ve bilime zarar vermektedir (Ruacan, 2005, s. 147).

Şekil 1. *Bilimsel Yanıltma Biçimleri*

Şekil 1’de görüldüğu gibi bilimsel yanıltma biçimlerinde yer alan araştırmalarda, disiplinsiz araştırmanın art niyet olamamasına rağmen; araştırmanın yöntem seçiminde, planlanmasında verilerin analiz ve bulguların yorumlanmasında bir takım yanlışlar ve eksiklikler ortaya çıkarmaktadır. Bilimsel yalancılık ve saptırma yoluyla yapılan araştırmalarda; bilimsel korsanlık ve bilimsel aşırma yapılan araştırmalar da daha önce yayınlanmış veya bir kısmının yayınlanmış olduğu metni kaynak göstermeden kendine mal etmesidir. Bu durum en ciddi bilimsel yalancılığa ayrılan yollardan biridir. Geçmiş dönemlerde elektronik

kaynaklara ulaşmanın sınırlılığına rağmen bunun tespiti zor iken; bu zamanda bu tip saptırmanın daha sık yaşanması düşündürücüdür. Yapılan araştırmalarda farklı yazarların düşüncelerini, çizimlerini, verilerini ve benzeri olan; yani kendilerine ait olan her türlü içerik o yazarın izni veya kaynağı belirtilmeden araştırmada yer alması bilimsel etik kurallar dışında yer almaktadır. Bilimsel yanıtma biçiminde yer alan uydurma, yalan yazma ve yoktan var etme ise araştırmanın en ciddi yanıtma türüdür. Yapılan araştırma da elde edilen verileri sonuca veya konunun hakimiyetine uygunluğunu sağlamak için uydurulan sonuç, analiz ve veriler gibi durumlar bilimde gerçeğe ulaşmak ölçüsünde oldukça büyük zarar vermektedir. Özellikle akademisyenlerin yayın yapma baskısı üzerinde etki olunca ortaya koydukları araştırmalarda yalan ve uydurma gibi etik dışı kuralları sık kullandıkları bilinmektedir. (Kansu ve Ruacan, 2002, ss. 763-764; Ülman, 2006, ss. 49-52; Arda, 1994, ss. 146-147; Erdem, 2012, ss. 26-27).

Akademik etik dışı kuralların bilimdeki aşırımlar dışında bir takım tekniklerde bulunmaktadır. Yazarlık hakkı sorunları, çoklu yayın yapma, bölerek yayınlama, insan-hayvan etiğine saygısızlık, kaynakların taraflı seçilmesi ve taraflı yayın gibi durumlar bilimsel etik dışı davranışlardır. Bilimsel bir yayında yazarlık hakkı olmayanların isimlerinin var olması; yazarlık hakkı olanların ise var olmaması bilimde büyük bir çatışmaya yol açmaktadır. Böyle durumlar bilimin adalet ve ahlakla uyuşmadığını gösterir. Bir bilimsel çalışmayı birçok dergide yayınlamak veya çalışmayı çeşit çeşit bölerek çoklu yayına gitmek gibi alışkanlıklar bilimsel makalelerde sık karşılaşılan durumdur. Yapılan bilimsel araştırmaların insan ve hayvan etiğine karşı saygısızlık oluşması etik denetimi kontrollünden geçmeden çalışmayı sürdürüp yayınlamaları kişilerin haklarını korunmasına zarar vermektedir. Araştırmacıların veya akademisyenlerin yayınlarında taraflı davranışları kaynakçaların kullanımına doğru bir şekilde yer vermemeleri bilimde objektif bir araştırmayı zedelemiştir. Bütün bu teknikler akademik etik kuralları oluşturmaktadır (Ruacan, 2005, ss. 147-148; Köklü, 2003, ss. 139-140; Kansu ve Ruacan, 2002, ss. 763-765; Gerçek, Güven, Özdamar, Yelken, Korkmaz, 2011, s. 81).

İlgili Araştırmalar

Ruacan (2005) “Bilimsel araştırma ve yayınlarda etik ilkeler” araştırma makalesinde bilimsel yanıtma biçimlerinin neler olduğu ve bunların günümüzde akademik yükseltmeler, iş başvuruları, araştırma fonlarına başvurular ve akademik prestij kaygıları ve benzeri durumlar akademisyenleri daha çok yayın yapma baskısı altına aldığı ortaya çıkarmıştır.

Köklü (2003) “Akademisyenlerin Araştırma Etiği Konusundaki Görüşleri” adlı makalesinde bilimsel etik olmayan davranışların gösterilmesinin nedenlerini bulmaya çalışmıştır. Yapılan araştırmada, bilimsel yetersizlik araştırma ortamının uygun olmayışı, kolaya kaçma, denetim eksikliği, etik komitelerinin ve araştırma etiği konusundaki yetersizlikler olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Ülman (2006) “Bilimsel Yayın Etiği” makalesinde bilimsel yayın etiğinde olması gerekenler ve bu etik dışı davranışların önlenmesi için, araştırmacı adayının daha öğrenci iken bilimsel yayın yapma konusunda eğitilmesi gerektiğini; aynı zamanda bilimsel yayının etik yönden denetlenmesi aşamasında her şeyden önce nesnel, tarafsız olunması gerektiği belirtmiştir.

Uçak ve Birinci (2008) “Bilimsel Etik ve İntihal” adlı araştırma makalesinde bilimsel iletişim, etik konuları ve bilimsel alanda görülen etik dışı davranışlar incelenmiş; bunun bireysel ve toplumsal nedenlerden ortaya çıktığını vurgulamıştır. Aynı zamanda intihalin etkisi ve önlenmesinde toplumsal araçların da etkisini ortaya çıkarmıştır.

Kansu ve Ruacan (2002) “Bilimsel Yanıtmanın Günümüzdeki Durumu: Türleri, Nedenleri, Önlenmesi ve Cezalandırılması” adlı araştırma makalesinde bilimsel yanıtmanın türlerindeki yalancılık faktörünün sık

olduğunu; nedenleri olarak akademisyenlerin yeterince araştırma eğitimi disiplini olmamış olmaları; önlenmesi içinde mali baskıların ve eğitim öğretimin düzensizliği nedeniyle oluştuğu sonucuna ulaşmıştır.

DJ Benos, J Fabres, J Farmer, JP Gutierrez, K Hennessy, D Kosek, JH Lee, D Olteanu, T Russell, F Shaikh and K Wang, (2005) "Ethics and scientific publication" adlı araştırma makalesinde bilimsel etik ilkelerinin teorik ve uygulama olarak iyi bir araştırma eğitimi çerçevesinde gerçekleşmesi gerektiğini vurgulamışlar. Akademisyenlerin bilimsel yayıncılık faaliyetlerinde etik dışı davranışlar bulunmasının yine iyi bir araştırma eğitiminden geçmediğini ortaya koymaktadırlar.

Smith (1996) "Publication ethics and applied sciences" makale çalışmasında bilimsel yayın etiği kurallarını ortaya koyarak; araştırmacıların uygulamalı bilimleri eksik ve aşırıya yer vererek yayınlarda etik dışı bir çalışma yaptıklarını ortaya çıkarmıştır.

Öğretim elemanlarının akademik etik dışı kurallardan haberdar olma ve onaylama derecelerindeki konuya ilişkin, yapılan literatür araştırmalarında araştırmacıların, bilimsel yanıtma biçimleri, akademik bilimsel etik eğitimi eksikliği, akademik prestij kaygıları, fazla yayın yapma kaygısı, etik komitelerinin yetersizliği, psikolojik sorunlar ve denetim eksikliği gibi bir çok faktör, bu duruma neden olduğu tespit edilmiştir. Aynı zamanda bu çalışmalarda, bilim yayın etiğinde teori ve uygulama sahasında birbirinden uzak olduğu görülmüştür. Yapılan araştırmalarda, bu durum öğretim elemanlarının çıkarılsızlığı, dürüstlüğü, yansızlığı ile çözümlenmesi istenir; ancak akademik bilimsel çalışmalar sürecinde araştırmacıların, akademik etik dışı davranışlarla veya akademik etik kurallarla karşılaşması durumunda, haberdar olma ve bu durumu onayladıkları tespit edilememiştir.

Araştırmanın Önemi

Bu çalışmada mevcut literatür gözden geçirilerek, akademik etik dışı davranışlardan haberdar olma ile onaylama durumundaki farklılık ve anlamlılık ilişkisindeki çıkarımları ortaya koymak amaçlanmıştır. Bilimsel makalelerin yayınları üzerine son yıllarda çok büyük tartışmalar yaşanmakta ve bu aşamadaki bilinen etik dışı kurallar ve bu sorunlar da tespiti için somut belgeler oluşturulmuştur. Bilimsel yanıtında yayın etiği çok özel bir konuma sahiptir. Bilimsel araştırmada etik dışı davranışlar ancak yayına dönüştüğünde fark edilmektedir. Ayrıca aşırma, sahtecilik, saptırma, yayın tekrarı, dilimleme gibi etik dışı davranışlar ancak yayınlar sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle yapılan bu araştırmada bilim ve yayın etiği ilkelerini, öğretim elemanının etik eğitimi, yayın sayısı ve akademik unvanına göre ilişkilendirilerek ve tespitlerde bulunularak araştırmaya önem verilmiştir.

Problem Cümlesi

1. KKCT'deki üniversitelerde görev yapan akademisyenlerin akademik etik dışı davranışlardan haberdar olma ve bu davranışları onaylamaları ne düzeydedir?
2. Akademisyenlerin onaylama ve haberdar olma düzeyleri okul, akademik eğitimin kaynağı, akademik ünvan ve yayın sayısı değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

Araştırmada betimsel yöntem kullanılmıştır. KKTC'deki üniversitelerde görev yapan öğretim elemanlarının akademik etik dışı davranışlardan haberdar olma ve bu davranışların akademik etik dışı sayılmalarını onaylama düzeyleri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmaya KKTC üniversitelerinde görev yapan 72 öğretim elemanı katılmıştır. Öğretim elemanlarının özelliklerine ilişkin bilgiler bulgular kısmında detaylı biçimde sunulmuştur (Tablo 1, 2, 3, 4). Katılımcılar araştırma sorularını internet üzerinden e-mail yoluyla yanıtlamışlardır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından geliştirilen bir ölçme aracı ile toplanmıştır. Ölçme aracı iki bölümden oluşturulmuştur. Birinci bölümde okul, akademik etik eğitiminin kaynağı, akademik ünvan ve yayın sayısı gibi kişisel bilgileri ölçen dört soru yer almıştır. Ölçme aracının ikinci bölümünü ise ilgili literatür tarandıktan sonra 23 tane akademik etik dışı davranış belirlenmiştir. Söz konusu maddelerin uygunluğu için Türkiye ve KKTC üniversitelerinde görev yapan 5 öğretim üyesinden görüş alınmıştır. Bu görüşler doğrultusunda maddelerin ifadelerinde çeşitli düzeltmeler yapılmıştır. Her bir maddeye akademisyenlerin evet veya hayır şeklinde yanıt vermeleri istenmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler doğrultusunda ölçme aracının haberdar olma bakımına ilişkin alpha (α) güvenilirlik katsayısı .89 onaylama kısmına ilişkin ise .83 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin analizinde bağımlı gruplar arası t-testi kullanılmıştır. Grupların normal dağılım göstermediği durumlarda ise parametrik olmayan istatistiksel tekniklerinden Kruskal Wallis ve Mann-Whitney U-testi kullanılmıştır.

BULGULAR VE SONUÇLAR

Örnekleme İlişkin Bulgular

Tablo I. Araştırmaya Katılan Akademisyenlerin Okullarına göre Dağılımı

Üniversite	f	%
Lefke Avrupa Üniversitesi	11	15,3
Yakındoğu Üniversitesi	12	16,7
Girne Amerikan Üniversitesi	21	29,2
Doğu Akdeniz Üniversitesi	9	12,5
Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi	10	13,9
Kuzey Kıbrıs Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kampüsü	9	12,5
Toplam	72	100,0

Tablo I'den de anlaşılacağı üzere, araştırmaya katılan akademisyenlerin yüzde 15,3'ü Lefke Avrupa Üniversitesi (LAU); yüzde 16,7'si Yakındoğu Üniversitesi (NEU); yüzde 29,2'si Girne Amerikan Üniversitesi (GAU); yüzde 12,5'i Doğu Akdeniz Üniversitesi (DAU); yüzde 13,9'u Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi (CIU); yüzde 12,5'i ise Kuzey Kıbrıs Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kampüsü (METU)'den oluşmaktadır. Frekansı en yüksek olan yani katılımı büyük oranda olan grup Girne Amerikan Üniversitesi olmuş; frekansı en düşük olan, Doğu Akdeniz Üniversitesi ile Kuzey Kıbrıs Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kampüsü olmuştur.

Tablo II. Akademisyenlerin Etik Konusunda Alınan Eğitimin Kaynağı

Etik Konusunda Alınan Eğitimin Kaynağı	f	%
Bu konuda özel bir kursa gittim	4	5,6
Üniversitede araştırma yöntemleri dersinden	27	37,5
Kendi kendime öğrendim	41	56,9

Tablo II'den de anlaşılacağı üzere, akademik etik konuları, akademisyenlerin yüzde 56,9'u "kendi kendine" yüzde 37,5'i "Üniversitedeki araştırma yöntemleri dersinden" ve yüzde 5,6'sı ise "bu konuda özel bir kurstan" öğrendiklerini belirtmişlerdir. Böylece akademisyenlerin büyük çoğunluğu akademik etik dışı davranışları kendi kendilerine öğrendikleri söylenebilir.

Tablo III. Akademisyenlerin Akademik Unvanlarına göre Dağılımı

Akademik Unvan	f	%
Profesör	7	9,7
Doçent	15	20,8
Yardımcı Doçent	26	36,1
Doktor	24	33,3
Toplam	72	100,0

Tablo III'ten de anlaşılacağı üzere, araştırmaya katılan akademisyenlerin yüzde 9,7'si "Profesör", yüzde 20,8'i "Doçent", yüzde 36,1'i "Yardımcı Doçent", yüzde 33,3'ü ise "Doktor" unvanına sahip olduklarını belirtmişlerdir. Böylelikle Tablo 3'de akademik unvanlara göre bu çalışmaya en çok frekans eden "Yardımcı Doçent" iken; en az frekansı "Profesör" olmuştur.

Tablo IV. Akademisyenlerin Yayın Sayısına Göre Dağılımı

Yayın sayısı	f	%
0	28	38,9
1	25	34,7
2	10	13,9
3	6	8,3
4	3	4,2

Tablo IV'de de görüleceği üzere, akademisyenlerin yayın sayılarının frekans ve yüzdelerine bakıldığında; "0" yayın sayısının frekansı 28, yüzdeliği 38,9 olmakla beraber en yüksek frekans ve yüzdeliğe sahip olmuştur. "1" yayın sayısının frekansı 25, yüzdeliği 34,7'dir. Bu frekans ve yüzdeler "0" yayın sayısına yakın bir orandır. "2" yayın sayısının frekansı 10, yüzdeliği 13,9'dur. "3" yayın sayısının frekansı 6, yüzdeliği 8,3'tür. "4" yayın sayısının frekansı ise 3, yüzdeliği 4,2 olmakla beraber en az frekans ve yüzdeliğe sahiptir.

Tablo V. Akademisyenlerin AEDD'den Haberdar Olma ve Onaylama Dereceleri

Etik dışı davranışlar	Haberdar olma		onaylama		t	p
	M	S	M	S		
1. Bilimsel bir araştırma yaparken, baştan savma bir araştırma yaparak verileri bu doğrultuda raporlaştırmak	,9583	,20123	,8889	,31648	1,521	,133
2. Araştırma yöntemini eksik raporlaştırarak, tekrar edilmesini imkânsız hale getirmek	,5972	,49390	,6528	,47943	-,782	,437
3. Bilimsel bir araştırma makalesinde aynı verileri kullanarak birden fazla makale yazmak.	,6528	,47943	,5417	,50176	1,424	,159
4. Bilimsel bir makalede sık sık doğrudan aktarımlara yer verip, deney verileri üzerine bazen oynama ve manipülasyon oluşturma	,7639	,42767	,8472	,36230	-1,229	,223
5. Bir makaleyi birden çok dergide yayınlamak.	,7778	,41866	,3611	,48369	5,485	,000*
6. Yapılan bilimsel bir makalede istatistikleri yorumlamak ve desteklemek için bilimsel verileri istemli olarak değiştirmek	,6111	,49092	,5972	,49390	,184	,854
7. Bilimsel bir makale yapınca yetersiz verilerle masa başı araştırma yapıp, uygun yöntemlerle araştırmanın önemini arttırmak ve amacının gizlenmesini sağlama.	,6111	,49092	,7222	,45105	-1,424	,159
8. Bilimsel bir makale araştırması yapıldığında, kaynakların tutarlılığına ve SCI (Bilim Atıf Dizinleri) taramasına dikkat etmemek	,2083	,40897	,4722	,50273	-3,852	,000*
9. Bilimsel bir makale çalışmasında araştırmacının görüşlerini arttırmak için bazen kaynak bildirmeden aşırma yapmak	,7778	,41866	,8333	,37529	-,851	,398
10. Yapılan bir bilimsel makalede verilerin, yöntemin ve bulguların; makaledeki popülerliğini arttırmak için kaynak gösterilmeden, kaynaklarda değişiklik yapmak	,7361	,44383	,8889	,31648	-2,485	,015*
11. Yapılan bilimsel bir makale çalışması, hem konferanslarda sunulması hem de başka dergilerde yayınlanmasını sağlanmak	,5139	,50331	,4444	,50039	,897	,373
12. Konferansa kabul edilmiş olan makalenin kaydı yapılmasına rağmen konferansa gitmemek	,4028	,49390	,4722	,50273	-,843	,402
13. Desteklenerek yürütülen araştırmaların sonuçlarını içeren sunum ve yayınlarda destek veren kurum ve kuruluşların desteklerini reklam içermemesi bakımından belitmekten kaçınmak.	,2917	,45772	,5139	,50331	-2,707	,008*
14. Kendime ait önceki bir çalışmayı aynen bire bir tekrar etmekten kaçınmadan, aynı verileri kullanarak birden fazla	,5556	,50039	,6806	,46953	-1,452	,151

makale yazmak.						
15. İnternet üzerindeki bir araştırmanın ölçme aracını veya makale tercümesini sahibi olan araştırmacıdan izinsiz kullanmak.	,7083	,45772	,8750	,33304	-2,665	,010*
16. Makalenin araştırma raporunda, atıfta bulunmayan eserleri kaynakçaya koyma	,8472	,36230	,8056	,39855	,652	,516
17. Bilimsel bir makalede, araştırmanın sonuçlandırılmasında aktif katkısı bulunanların isimlerini raporda veya yayında yer vermemek.	,5417	,50176	,7639	,42767	-3,214	,002*
18. Bir makale hazırlarken başkalarının metodlarına, verilerine, şekillerine atıf yapılırken onlara ait çalışmaların rapor edilmesinde seçici davranmak.	,4167	,49647	,5833	,49647	-2,432	,018*
19. Bilimsel bir makale çalışmasında yazın ve bilimsel araştırmakurallarına bağlı kalmadan istenilen araştırmayı ortaya koyabilme.	,7639	,42767	,8472	,36230	-1,285	,203
20. Bir makale çalışmasında konuya uygunluğu bakımından, güvenilirliği ve geçerliliği belirlenmemiş bir ölçme aracı kullanmak.	,6667	,47471	,8889	,31648	-3,214	,002*
21. Araştırmacının, meslektaşlarıyla yapılan tartışmalarda ortaya çıkan fikirleri temel alarak, bilimsel makale çalışmasında kullanmak	,2361	,42767	,3750	,48752	-1,857	,068
22. Bilimsel bir makale çalışmasında akraba, arkadaş, alt-üst ilişkisi gibi şahısların atıf sayısını yükseltmek.	,7222	,45105	,8750	,33304	-2,262	,027*
23. Bir makale çalışmasında başkasının fikrinden veya verilerinden esinlenilerek geçerli ve etkili bir hipotez oluşturulup hipotezin doğrudan kendine aitmiş gibi ortaya koymak.	,1389	,34826	,5417	,50176	-5,723	,000*

Tablo V'den de görüldüğü gibi, akademisyenlerinin, Akademik etik dışı davranışlardan haberdar olma ve onaylama düzeyleri arasında 5, 8, 10, 13, 15, 17, 18, 20, 22 ve 23. maddelerde anlamlı farklar bulunmuştur. Akademisyenler “Bir makaleyi birden çok dergide yayınlamak.” davranışından haberdar olma ve onaylama düzeyleri arasında haberdar olma durumu lehine anlamlı farklılıklar vardır ($t= 5,48$, $p=,00$). Bir başka deyişle akademisyenler bu davranışın etik dışı olduğundan haberdar olmalarına rağmen bu davranışın etik dışı olmasını onaylamamaktadırlar. 8. madde de yer alan “Bilimsel bir makale araştırması yapıldığında, kaynakların tutarlılığına ve SCI (Bilim Atıf Dizinleri) taramasına dikkat etmemek” ifadesinde akademisyenlerin haberdar olma durumu düşük; onaylamama derecelerindeki durumu ise yüksektir ($t=-3,852$, $p=0,00$). Böylelikle aralarındaki farkın büyük olmasında haberdar olmayışları ile bu tarama ve tutarlılık ilkesine ağırlık verilmeyişinin göstergesidir. 10. madde yer alan “Yapılan bir bilimsel makalede verilerin, yöntemin ve bulguların; makaledeki popülerliğini arttırmak için kaynak gösterilmeden kaynaklar da değişiklik yapmak” ifadesi akademisyenlerin haberdar olma derecesindeki oranın düşük olduğu halde; onaylama derecesindeki oran yüksek kalmıştır ($t=-2,485$, $p=,015$). 13. madde de yer alan “Desteklenerek yürütülen araştırmaların sonuçlarını içeren sunum ve yayınlarda destek veren kurum ve kuruluşların desteklerini, reklam içermemesi bakımından belirtmekten kaçınmak” ifadesinde akademisyenlerin bu durumdan haberdar olma düzeyleri bu maddeyi onaylama düzeylerinden düşük kalmıştır. Bu fark onaylama düzeyleri lehine anlamlı bulunmuştur ($t=-2,707$, $p=,0008$). Bu durumdan haberdar olamayan akademisyenin onaylama derecesindeki tutarsızlık bu duruma neden olmuştur. 15. madde de yer alan “İnternet üzerindeki bir araştırmanın ölçme aracını veya makale

tercemesini sahibi olan araştırmacıdan izinsiz kullanmak” ifadesi haberdar olma derecesinin onaylama derecesinden düşük orandadır. Bu fark anlamlı bulunmuştur ($t = -2,665$, $p = ,0010$). Akademisyenlerin birçoğu bu durumdan habersiz olmasına rağmen etik dışı bir davranış olarak kabul etmesi, bilimsel etik dışı davranışları eğitiminin yetersiz oluşunu ortaya çıkarmıştır. 17. madde de yer alan “Bilimsel bir makalede, araştırmanın sonulandırılmasın da aktif katkısı bulunanların isimlerini rapor da veya yayında yer vermemek” ifadesinde haberdar olma ve onaylama dereceleri arasındaki fark oldukça yüksektir. Bu fark akademisyenlerin onaylama dereceleri lehine anlamlıdır ($t = -3,214$, $p = ,0002$). 18. madde de yer alan “Bir makale hazırlarken başkalarının metotlarına, verilerine, şekillerine atıf yapılırken onlara ait çalışmaların rapor edilmesinde seçici davranmak” ifadesinde haberdar olma düzeyi düşük iken; onaylama derecesi yüksektir. Bu madde onaylama derecesi lehine anlamlıdır ($t = -2,432$, $p = 0,18$). 20. madde de yer alan “Bir makale çalışmasında konuya uygunluğu bakımından, güvenirliliği ve geçerliliği belirlenmemiş bir lme aracı kullanmak” ifadesinde akademisyenlerin bu durumu onaylama derecesindeki oran, haberdar olma veya haberdar olmama derecesindeki orandan daha fazladır. Bu durum akademisyenler makale çalışmalarında güvenirliliği ve geçerliliği belirlenmiş bir lme aracını kullanmayı uygun görmüşlerdir; ancak genel anlamda hepsi bu durumdan haberdar değildir. Bu madde arasındaki farklılık onaylama dereceleri lehine anlamlıdır ($t = -3,214$, $p = 0,002$). 22. madde de yer alan “Bilimsel bir makale çalışmasında akraba, arkadaş, alt-st ilişkisi gibi şahışların atıf sayısını yükseltmek” ifadesinde akademisyenlerin yüksekte oranda bu durumdan haberdar oldukları ve onayladıkları halde; haberdar olmayan ve onaylamayanların derecesindeki oranın birbirine yakın oranda oldukları tespit edilmiştir. Bu madde, akademisyenlerin onaylama derecesi lehine anlamlıdır ($t = -2,262$, $p = 0,27$). 23. madde de ise yer alan “Bir makale çalışmasında başkasının fikrinden veya verilerinden esinlenilerek, geçerli ve etkili bir hipotez oluşturulup hipotezin doğrudan kendine aitmiş gibi ortaya koymak” ifadesinde akademisyenlerin çoğu bu durumdan habersizdir. Yani haberdar olma derecesindeki oran oldukça düşüktür. Bu maddedeki, yüzdelik değerlerin madde üzerindeki etkisine bakılarak büyük farkın oluşmasında haberdar olma derecesinin lehine anlamlıdır ($t = -5,723$, $p = 0,00$). Bu maddeye bakıldığında tüm maddelerdeki haberdar olma derecesindeki en düşük orana sahiptir. Bu oranlarda en yüksekte fark bu madde de ortaya çıkmıştır. Bu nedenle akademisyenlerin çoğu bir başka kişilerin veya meslektaşlarının fikirlerini ve hipotez durumunu kendine ait gibi gösterme durumu oldukça yaygın olduğu görülmektedir.

Tablo VI. Akademisyenlerin Okullarına Göre AEDD'den Haberdar Olma ve Onaylama Durumlarının Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Haberdar Olma	Okullar	n	Sıra Ort.	sd	X	p
Haberdar Olma	Lefke Avrupa Üniversitesi	11	36,95	5	8,791	,118
	Yakındoğu Üniversitesi	12	39,83			
	Girne Amerikan Üniversitesi	21	45,26			
	Doğu Akdeniz Üniversitesi	9	30,33			
	Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi	10	24,70			
	Kuzey Kıbrıs Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kampüsü	9	30,33			
	Onaylama	Lefke Avrupa Üniversitesi	11	41,95	5	6,429
Yakındoğu Üniversitesi		12	47,17			
Girne Amerikan Üniversitesi		21	35,50			
Doğu Akdeniz Üniversitesi		9	30,06			
Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi		10	28,70			
Kuzey Kıbrıs Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kampüsü		9	33,06			

Tablo VI'da yer alan Kruskal Wallis testinde; akademisyenlerin, akademik etik dışı davranışlardan haberdar olma ve onaylama derecelerini okullarına göre değerlendirilmiştir. Bu boyutta; ortalama olarak akademisyenlerin bu durumdan haberdar olma ve onaylama dereceleri arasında fark bulunmamaktadır. Bu

test sonucunda, haberdar olma grupları içerisinde bulunan okullara göre; katılımcı akademisyenlerin çoğunluklu olduğu GAU'da haberdar olma derecelerindeki ortalama 45,26 olarak en yüksek yüzdeler olmuştur. Katılım oranları düşük olan CIU'da ise; haberdar olma dereceleri ortalaması 24,70 olarak düşük orana sahip okul olmuştur. Diğer okullar haberdar olma dereceleri ortalaması (DAU, NEU, METU, LAU) 36-46 aralığında olarak bu durumdan haberdar olma dereceleri birbirlerine yakın orantıda olduğu tespit edilmiştir. Bir diğer test sonucu olan onaylama derecelerindeki okullara göre durumu; NEU'da yüzdeler oran 47,17 olarak en yüksek ortalamaya sahip olmuştur. Onaylama dereceleri düşük olan, CIU'da yüzdeler değeri 28,70 olarak en düşük onaylama derecesi olduğu söylenebilir. Diğer okulların onaylama derecesi ortalaması 30-42 aralığında olarak tespit edilmiştir. Bu tabloda dikkat çeken ayrıntı ise okullardaki haberdar olma ve onaylama durumlarındaki oranlar doğru orantı biçiminde tespit edilmiştir. Yapılan araştırmalarda akademisyenlerin okullarına göre; yayın etiğinde büyük bir değişkenlik gösterdiği söylenemez.

Tablo VII. Akademisyenlerin Etik Eğitimlerine Göre AEDD'den Haberdar Olma ve Onaylama Durumlarının Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Haberdar	Gruplar	n	Sıra Ort.	sd	X	p
Olma	Bu konuda özel bir kursa gittim	4	57,25	2	4,834	,089
	Üniversitede araştırma yöntemleri dersinden	27	37,78			
	Kendi kendime öğrendim	41	33,63			
Onaylama	Bu konuda özel bir kursa gittim	4	59,38	2	5,197	,074
	Üniversitede araştırma yöntemleri dersinden	27	36,20			
	Kendi kendime öğrendim	41	34,46			

Tablo VII'de yer alan akademisyenlerin, akademik etik dışı davranışlardan haberdar olma ve onaylama dereceleri Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Bu test sonucunda akademisyenlerin bu durumdan haberdar olma ve onaylama dereceleri arasında fark bulunmamaktadır. Test analizi içerisine bakıldığında; akademisyenlerin, etik eğitiminden haberdar olma durumunda yer alan, "Bu konuda özel bir kursa gittim." ifadesinde katılma sayısı 4 olarak en az olduğu; ancak AEDD'lerden haberdar olma derecelerindeki oranın 57,25 bir yüzdelerle oranın en yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu ifadenin onaylama derecesindeki katılım sayısı 4 olarak en az olduğu; ancak AEDD'leri onaylama derecesindeki yüzdeler 59,38 olarak en yüksek ortalamaya sahiptir. "Üniversitede araştırma yöntemleri dersinden" ifadesinde haberdar olma ve onaylama derecelerindeki katılım sayısı 27 olup; haberdar olma durumundaki oran 37,78, onaylama derecesindeki yüzdeler oran 36,20'dir. Aynı zamanda akademisyenler arasında haberdar olma ve onaylama dereceleri arasında katılım sayısı 41 olan "Kendi kendime öğrendim." ifadesi de etik eğitime göre AEDD'lerden haberdar olma ve onaylama derecelerindeki en yüksek katılıma sahip olduğu söylenebilir. Bu ifadenin haberdar olma derecesindeki oran 33,63; onaylama derecesindeki yüzdeler 34,46 olarak en düşük oranların olduğu tespit edilmiştir. Böylelikle akademisyenlerin etik eğitiminde tutarlı bir yol izlendiği görülmektedir. Ancak yapılan araştırmalarda özellikle; Kansu ve Ruacan (2002) ve Köklü (2006) göre, akademisyenlerin yeterince araştırma eğitimi disiplini almamış olmaları ve etik eğitimi öğrenilmesindeki tutarsızlıklara dikkat çekmişlerdir. Bu doğrultuda akademisyenlerin etik eğitime göre oluşturdukları etik dışı davranışlar bilindiği veya haberdar olma durumu söz konusu olduğu halde onayladıklarını göstermektedir.

Tablo VIII. Akademisyenlerin Akademik Unvanlarına Göre AEDD'den Haberdar Olma ve Onaylama Durumlarının Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Haberdar	Akademik Unvanlar	n	Sıra Ort.	sd	X	p
Olma	Profesör	7	53,43	3	8,369	,039
	Doçent	15	42,87			
	Yardımcı Doçent	26	30,79			
	Doktor	24	33,77			

Onaylama	Profesör	7	64,21	3	15,639	,001
	Doçent	15	38,23			
	Yardımcı Doçent	26	29,29			
	Doktor	24	35,15			

Tablo VIII’de yer alan akademisyenlerin, akademik ünvanlarına göre akademik etik dışı davranışlardan haberdar olma ve onaylama durumları Kruskal Wallis testi doğrultusunda değerlendirilmiştir. Bu test sonucunda akademik unvana göre haberdar olma ve onaylama derecesi arasında büyük fark oluşmuştur. Bu durumda akademik ünvana göre haberdar olma derecesi düşük kalmış; onaylama derecesi ise yüksek bir oranda tespit edilmiştir. Bu test analizine bakıldığında akademisyenlerin akademik ünvanlarına göre sınıflamasında; “Profesör” unvanına sahip olanların 7 kişi olduğu gözlemlenmiş; AEDD’lerden haberdar olma derecesindeki yüzdelik 53,43; onaylama derecelerindeki oran 64,21 olarak en yüksek ortalamaya sahip olmuştur. “Doçent” unvanı katılım sayısı 15 olduğu görülmektedir. AEDD’lerden haberdar olma derecesindeki yüzdelik 42,87; onaylama derecesindeki oran 38,23 olduğu görülmektedir. “Yardımcı Doçent” unvanında, katılım sayısı 26 olduğu görülmüş; unvanlarına göre AEDD’lerden haberdar olma yüzdeliği 30,79; onaylama derecelerindeki yüzdelik 29,29 olarak tespit edilmiştir. Böylece yüzdeliklerde en düşük oran ise “Yardımcı Doçent” sıfatı olmuştur. “Doktor” sıfatında katılım sayısı 24 kişi olduğu gözlemlenmiştir. AEDD’lerden haberdar olma derecesindeki yüzdelik 33,77; onaylama derecesindeki oran 35,15 olarak tespit edilmiştir. Böylece akademisyenler arasında oluşturulan unvanlar içerisinde bu tür akademik etik dışı davranışlar üzerinde etkisi görülmüştür. Yapılan araştırmalarda akademisyenlerin deneyim tecrübeleri akademik ünvanları üzerinde etkili olabildiği gibi bu tür davranışları onaylama dereceleri de yüksek olduğu gözlenmektedir. Smith (1996)’e göre; akademisyenlerin bilimsel yayın etiğini ortaya koyabilmelerinin bilimsel uygulama ve tecrübe deneyimlerinin iyi derecede olması gerektiğini belirtmiştir.

Tablo IX. Akademisyenlerin Akademik Ünvanlarına Göre AEDD’den Haberdar Olma ve Onaylama Durumlarının Mann Whitney U Testi Sonuçları

	Akademik Ünvanlar	N	R	U	p
Haberdar olma durumu	Profesör	24,14	169,00	41,00	,027
	Yardımcı Doçent	15,08	392,00		
	Profesör	22,43	157,00	39,00	,033
	Doktor	14,13	339,00		
Onaylama	Profesör	17,21	120,50	12,50	.004
	Doçent	8,83	132,50		
	Profesör	28,14	197,00	13,00	,001
	Yardımcı Doçent	14,00	364,00		
	Profesör	26,86	188,00	8,00	,000
	Doktor	12,83	308,00		

Tablo IX’da ise akademisyenlerin akademik ünvanları, AEDD’lerden haberdar olma ve onaylama durumlarını Mann Whitney U Testi sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Bu sonuçlarda yer alan grupların oranlarına bakıldığında, ilk kısım haberdar olma durumu; “Profesör” ile “Yardımcı Doçent” birlikte ele alındığında bunların yüzdelik değeri 41,00 olarak diğerlerine göre en yüksek orandadır. “Profesör ile Doktora” unvandariler haberdar olma durumuna göre; yüzdelik 39,00 değeri, diğerine göre U oranı daha az; 0,003 değeri olan P oranı ise diğerlerine göre daha yüksektir. İkinci kısım ise onaylama derecelerindeki oranlar belirtilmiştir. Onaylama derecelerindeki oranlara bakıldığında; “Profesör” unvanının N değeri 17,21; “Doçent” yüzdeliği 8,83 olurken, ilki değerinden iki kat fazla olduğu tespit edilmiştir. Bu değerlerin U değerine göre oranları, 12,50 ile 13,00 dir. Bu yüzdelik değerler birbirine en yakın ortalamadır. Onaylama derecelerindeki, “Profesör” ile “Yardımcı Doçent” N değerindeki yüzdelikleri; 28,14 ve 14,00’dir. U değeri ise 13,00 olarak onaylama derecesindeki en fazla fark, bu değerde görülmüştür. “Profesör” ile “Doktor” unvanlarının onaylama derecesi üzerinde etkisi ise; N

değerine göre yüzdelik değeri 26,86 ve 12,83'dür. Bu testin sonucundaki değeri; yani U değeri 8,00'dür. Bir ile dört N değerindeki sayılar birbirleriyle doğru orantı şeklinde gösterilirken; R değerindeki sayılarda bunlarla ters orantı ilişkisi içerisinde. Böylelikle bu Mann Whitney U testi sonucuna göre; akademik unvanlarda Profesörlerin diğerlerine oranlarla daha tecrübe ve etik hareket içerisinde olduğu belirtilmiştir.

Tablo X. Akademisyenlerin Yayın Sayılarına Göre AEDD'den Haberdar Olma ve Onaylama Durumlarının Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Haberdar Olma	Yayın Sayıları	n	Sıra Ort.	sd	X	p
Haberdar Olma	0	28	27,46	4	18,908	,001
	1	25	40,54			
	2	10	30,35			
	3	6	58,00			
	4	3	64,67			
Onaylama	0	28	34,95	4	11,221	,024
	1	25	37,66			
	2	10	22,35			
	3	6	56,00			
	4	3	49,50			

Tablo X'da yer alan Kruskal Wallis testinde; akademisyenlerin, akademik etik dışı davranışlardan haberdar olma ve onaylama dereceleri, yayın sayılarına göre değerlendirilmiştir. Bu test sonucunda akademisyenlerin bu durumdan haberdar olma ve onaylama dereceleri arasında büyük bir fark tespit edilmiştir. "0" yayın sayısına sahip, haberdar olma ve onaylama durumlarındaki katılımda 28 akademisyen yer almaktadır. Bunun haberdar olma derecesinde, sıra ortalaması 27,46 olup, aritmetik ortalaması 18,908'dir. Onaylama derecesinde ise; sıra ortalaması 34,95 olup, aritmetik ortalaması 11,221'dir. "1" yayın sayısına sahip akademisyenlerin, haberdar olma derecesinde sıra ortalaması 40,54; onaylama derecesindeki sıra ortalaması 37,66'dır. "2" yayın sayısına sahip akademisyenlerin, haberdar olma derecesi sıra ortalaması 30,35; onaylama derecesindeki sıralama ortalaması 22,35'dir. "3" yayın sayısına sahip akademisyenlerin, haberdar olma derecesindeki sıralama ortalaması 58,00; onaylama derecesindeki sıralama ortalaması 56,00'dir. "4" yayın sayısına sahip akademisyenlerin, haberdar olma derecesi sıra ortalaması 64,67; onaylama derecesindeki sıralama ortalaması 49,50'dir. Akademisyenlerin haberdar olma derecelerindeki ortalama yüksek iken; onaylama derecelerindeki oran düşük kalmıştır. Böylelikle test içerisindeki analize bakıldığında akademisyenlerin en çok yayın yapanların AEDD'lardan haberdar olma oranı en yüksek iken; en çok yayın yapanların AEDD'lardan onaylama derecesi oranları en yüksek olmamıştır. Akademisyenlerin en az yayın yapanları AEDD'lardan haberdar olma oranı en az oranda kalmış; onaylama dereceleri ise en az oranda kalmamıştır. Onaylama derecelerinde yayın sayılarındaki artış, oranlar üzerinde tutarlı bir dağılım oluşturmamıştır. Bu doğrultuda yapılan araştırmalarda yayın sayıları yüksek olan akademisyenlerde, etik dışı davranışlarda bulunanların veya bulunmayanları arasında bir tutarlı ilişki görülmediği belirtilmiştir.

Tablo XI. Akademisyenlerin Yayın Sayılarına Göre AEDD'den Haberdar Olma ve Onaylama Durumlarının Mann Whitney U Testi Sonuçları

	Yayın Sayıları	N	R	U	p
Haberdar olma durumu	0	22,25	623,00	217,00	,017
	1	32,32	808,00		
	0	15,21	426,00	20,00	,002
	3	28,17	169,00		
	0	14,71	412,00		
4	28,00	84,00	6,00	,010	
Onaylama durumu	0	15,61	437,00	31,00	,015
	3	26,33	158,00		

Tablo XI’de yer alan Mann Whitney U testi sonucuna göre; akademisyenlerin yayın sayılarına bağlı AEDD’lerden haberdar olma ve onaylama durumları tespit edilmiştir. Bu değerlendirme sonucunda haberdar olma kısmına bağlı bulgularda, “0” veya “1” yayın makalesine sahip olanların U değeri 217,00’dir. Bu değerin daha yüksek bir oranda olduğu görülmektedir. Bu durumda bu akademisyenler akademik etik dışı davranışlardan haberdar olma düzeyi yüksek çıkmıştır. “0” ve “3” yayın yapanların U değeri 20,00’dir. “0” ve “4” yayın arasında olanlar U değeri 6,00’dir. Onaylama durumlarına bağlı bulgularda ise; “0” ve “3” yayın sayısı arasında U değeri 31,00’dir. “3” ve “4” yayın yapan akademisyenlerin oranı ise; en düşük olduğu gözlenmiştir. Bu durumda akademisyenlerin çoklu yayınları olduğu halde; bu etik dışı davranışlardan habersiz kaldığı tespit edilmiştir. Bu istatistiksel değerlere göre; U testinde en yüksek değeri “0-1” yayın sayısına sahip olan akademisyenlerde tespit edilmiştir. Onaylama durumu kısmında ise; “3” yayın yapmış olan akademisyenler de bu onaylama derecelerindeki oran düşük; hiç yayın yapmamış akademisyenlerde ise bu yüksek oranda tespit edilmiştir.

TARTIŞMA VE ÖNERİLER

1. Akademisyenlerin çoğunluğu, akademik etik dışı davranışlardan haberdar olma ve onaylama derecelerinde yer alan; “Bir makaleyi birden çok dergide yayınlamak.” ifadesini etik dışı bir davranış olarak kabul etmediklerini belirtmişlerdir.
2. Öğretim elemanları üzerinde yapılan araştırmada, “Bilimsel bir makale araştırması yapıldığında, kaynakların tutarlılığına ve SCI (Bilim Atıf Dizini) taramasına dikkat etmemek” ifadesinin etik dışı bir davranış olduğundan habersiz oldukları belirtilmiştir.
3. Akademisyenlerin, yapmış oldukları bilimsel makalelerin, popülerliğini arttırmak için yöntem, bulgu ve diğer veriler üzerinde yapmış oldukları değişiklik; akademik etik dışı bir davranış olduğundan haberdar oldukları halde, etik dışı olarak onaylamadıklarını belirtmişlerdir.
4. Öğretim elemanlarının, akademik etik dışı davranış olan, “Desteklenerek yürütülen araştırmaların sonuçlarını içeren sunum ve yayınlarda destek veren kurum ve kuruluşların desteklerini reklam içermemesi bakımından belirtmekten kaçınmak.” İfadesinden haberdar olmadıkları gibi bu durumdan kaçınmayı kendilerine bir şey kazandırmadıklarına inanmaktadırlar.
5. Öğretim elemanları, bilimsel makale çalışmalarında; ölçekleri izinsiz kullanma, atıfları kendilerine ait gösterme, başkalarının çalışmasını kendi adına rapor etme gibi durumların, akademik etik dışı bir davranış olduğu durumundan haberdar olduğu halde; bu durumu akademik etik dışı bir davranış olarak kabul etmediklerini belirtmişlerdir.
6. Akademisyenlerin, meslektaşlarıyla beraber bir bilimsel konuda tartışmış oldukları veya sohbet ettikleri fikir ve görüşleri, bilimsel makalelerde kendi adına rapor etmesi, etik dışı bir davranış olarak görmedikleri gibi; bu durumu etik dışı olarak onaylamadıklarını belirtmişlerdir.
7. Akademisyenlerin büyük kısmı, “Bir makale çalışmasında başkasının fikrinden veya verilerinden esinlenilerek geçerli ve etkili bir hipotez oluşturulup hipotezin doğrudan kendine aitmiş gibi ortaya koymak.” ifadesini akademik etik dışı davranış olarak bilmedikleri gibi bu durumu hiç onaylamadıkları belirtilmiştir.

Öneriler;

1. Akademisyenlerin birçok akademik etik dışı davranışlardan haberdar olmadıklarının altında; etik eğitiminin yetersiz kaldığı ve bu konuda özel bir eğitimin alınması (kursa gidilmesi) veya üniversitelerde bu durum için eğitim seminerleri düzenlenmesi gerekir.
2. Akademisyenlerin akademik etik dışı davranışlardaki durumlarla sık sık karşılaşmaması için dergilerde yayınlanan makalelerdeki takibi arttırarak hatalarını azaltması gerekir.
3. Akademisyenlerin, etik dışı davranışlarındaki durum unvanlarına göre farklılık göstermesi; öğretim elemanlarının bilimsel çalışmalarda üst-alt ilişkisindeki çalışmalara önem vermelidir.
4. Öğretim elemanlarının, yapılan bilimsel araştırma makalelerinin değerini ve güvenilirliğini arttırmak için; mesleki prensiplerine nesnel ve dürüstlük gibi davranışları ilke etmesi gerekmektedir.
5. Öğretim elemanlarının akademik etik dışı davranışlarda bulunma riskini azaltabilmek için denetim arttırılmalıdır. Bunun için yasal düzenlemeler yapılmalı, uygulanmalı ve bu tür durumlara cezalar verilmelidir.

KAYNAKLAR

- Arda, B. (1994). Bilimsel Bilgi Üretiminde Yayın Etiği. *2001 Ulusal Tıbbi Etik Kongresi*. 14 Temmuz 2013 tarihinde <http://uvt.ulakbim.gov.tr/tip/sempozyum1/barda.pdf> adresinden alınmıştır.
- Aydın, İ. (2001). *Yönetmelik, Mesleki ve Örgütsel Etik*. (2. Basım). Ankara: PegemYayıncılık.
- Beynos, D.J., Fabres, J., Farmer, J., Gutierrez, J. P., Hennessy, K., Kosek, D., Lee, J. H., Olteanu, D., Russell, D., Shaikh F., Wang, K. (2005). Ethics and scientific publication. *Advances in Physiology Education* 29, 5 9-355. 26 Temmuz 2013 tarihinde <http://advan.physiology.org/content/29/2/59.full.pdf+html?sid=884ed2bb-4e21-4998-83c4-794d26f976c4> adresinden alınmıştır.
- Emiroğlu, O.N. (2005). Bilim Etiği ve Sorumluluklar. *Hemşirelikte Araştırma ve Geliştirme Dergisi* 1(2), 5-25. 12 Temmuz 2013 tarihinde <http://hemarge.org.tr/ckfinder/userfiles/files/2005/2005vol7-sayil-104.pdf> adresinden alınmıştır.
- Erdem, A. R. (2012). Bilim İnsanı Yetiştirmede Etik Eğitimi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi* 2(1), 25-32. 14 Temmuz 2013 tarihinde http://ww.higheredu-sci.org/pdf/pdf_HIG_1553.pdf adresinden alınmıştır.
- Ertekin, C., Berker, N., Tolun, A., Ülkü, D. (2002). *Bilimsel Araştırmada Etik ve Sorunları*. Ankara: Türkiye Bilimler Akademisi Yayınları.
- Gerçek, H., Güven, M. H., Özdamar, Ş. O., Yelken T. Y., Korkmaz T. (2011). Yükseköğretim Kurumlarında Etik İlkeler, Sorumluluklar ve Davranış Kuralları. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi* 1(2), 80-88. 17 Temmuz tarihinde http://www.higheredu-sci.org/pdf/pdf_HIG_1531.pdf adresinden alınmıştır.
- Karakütük, K. (2006). I. Ulusal Kurultay Bildirileri. *Sosyal Bilimlerde Süreli Yayıncılık*. 19 Temmuz 2013 tarihinde bd.org.tr/index.php/bd/article/download/199/181 adresinden alınmıştır
- Kansu, E. (1994). Bilimsel Yanıltma ve Önlenmesi, Dünyada ve Türkiye’de Bilim, *Etik ve Üniversite. Bilimsel Toplantı Serileri 1*. Ankara: Türkiye Bilimler Akademisi Yayınları.

- Kansu, E. ve Ruacan, Ş. (2002). Bilimsel Yanıltmanın Günümüzdeki Durumu: Türleri, Nedenleri, Önlenmesi ve Cezalandırılması. *Türk Kardiyol Derneği Araştırması* 30, 763-767. 21 Temmuz 2013 tarihinde http://www.tkd-online.org/dergi/TKDA_30_12_763_767.pdf adresinden alınmıştır.
- Köklü, N. (2003). Akademisyenlerin Araştırma Etiği Konusundaki Görüşleri. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama Dergisi* 2(4), 137-151. 13 Temmuz 2013 tarihinde http://www.ebuline.com/pdfs/4Sayi/ebu4_2.pdf adresinden alınmıştır.
- Lynch A. (1994). Publication of Research: Theethical Dimension. *J Dent Res November*, 73, 1778-1782. 24 Temmuz 2013 tarihinde <http://jdr.sagepub.com/content/73/11/1778.full.pdf> adresinden alınmıştır.
- Ruacan, Ş. (2005). Bilimsel Araştırma ve Yayınlar da Etik İlkeler. *Gazi Tıp Dergisi* 16(4), 147-149. 26 Temmuz 2013 tarihinde medicaljournal.gazi.edu.tr/index.php/GMJ/article/download/248/246 adresinden alınmıştır.
- Smith, R. (1996). Publication Ethics and Applied Sicences. *Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Yayın Etiği Sempozyumu*, 44-55. 29 Temmuz 2013 tarihinde www.biyonetik.org.tr/makaleler/Yayin/etikum.pdf adresinden alınmıştır.
- Şentalar, B. (2001). Bilinmeyen Akademik Etik. *TÜSİAD Görüş Dergisi* 2(1), 44-52. 10 Temmuz 2013 tarihinde www.tusiad.org.tr/bilgi-merkezi/sureli-yayinlar/tusiad-gorus-dergisi/?f%5Byear%5D=2001&f%5Bmonth%5D=4 adresinden alınmıştır.
- Topal, Ş. R. (2002). *Etik Değerler mi, Yitik değerler mi?*. 21 Temmuz 2013 tarihinde <http://www.ytukvk.org.tr/arsiv> adresinden alınmıştır.
- TÜBA. (2002). *Bilimsel Araştırmada Etik ve Sorunları*. Ankara: Türkiye Bilimler Akademisi Yayınları.
- Uçak, N. Ö. ve Birinci, H. G. (2008). Bilimsel etik ve intihal. *Türk Kütüphaneciliği* 22(2), 187- 204). 19 Temmuz 2013 tarihinde <http://stumpffi.pau.edu.tr/sites/yonetim/etikKurul/2070-4100-1-PB.pdf> adresinden alınmıştır.
- Ülman, Y. I. (2006). Bilimsel Yayın Etiği (Örneklerle Bilimsel Yanıltma Türleri). *İstanbul Üniversitesi . Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Sürekli Tıp Eğitimi Programı*, 49-61. 23 Temmuz 2013 tarihinde http://www.biyonetik.org.tr/makaleler/YIULman_Yayin_etigi.pdf adresinden alınmıştır.

Extended Abstract

In this study, the existing literature reviewed, with approval status, becoming aware of unethical behaviors of academic diversity and expressiveness is intended to put forward in the conclusions. In recent years, very large discussions on scientific articles, publications, documentations, and this stage is known for this non-ethical rules and the problems of concrete documents. Scientific publication ethics is a very special location. Scientific research is unethical behaviors but the air changed. In addition, erosion, counterfeiting, diversion, the publication of the result of unethical behaviors, such as slicing, but publications are emerging. For this reason, the publication ethics policies, the number of ethical training, publications and academic instructor were according to be associated with the title and be given importance to investigate detections. Descriptive method was used. Academic teaching staff in universities in Turkish Republic of Northern Cyprus who served to keep informed about the unethical behaviors, and this behavior has persisted up to the levels of non-academic ethics approval. Participated in the TRNC universities to

investigate the 72 faculty members. Information on the findings of the detailed characteristics of the Faculty is presented (table 1, 2, 3, 4). Participants' research questions are answered by via e-mail over the internet. Data collected with a measurement tool developed by the researchers. Measurement tool was created in two parts. The education of academic ethics, the first section of the school, academic title and publication, such as the number of personal information that has been involved in four questions. The second part of the measuring tool is the corresponding literature is scanned and then 23 academic unethical behavior. Turkey and the TRNC universities for the suitability of such materials make the task 5 faculty member feedback. These views were made in accordance with items in various fixes. Each item in the form of the scholars was asked to respond with a Yes or no. The research data obtained to keep informed about the maintenance of the measuring tool; alpha (α) confidence coefficient is related to the assertion of 89.83. In the analysis of the data obtained from the t-test dependent groups. Show cases, non-parametric statistical normal distribution of groups of the Kruskal Wallis and Mann-Whitney U-test were used.

1. The majority of Academics, academic non-ethical behaviors to be aware of and approve the gamut is located; "To publish An article in more than one magazine." they do not accept as an unethical behavior.
2. Teaching staff in research, "is a scientific article, research, resources, referential integrity, and SCI (Science Citation Indexes) scan noticing" unethical behavior they are unaware.
3. to increase the popularity of the scientific articles, the Scholars, they have done for the method, finding and other data on their change; even though they are aware of unethical behavior is academic, as unethical their disapproval.
4. non-teaching staff, academic, ethical behavior, "containing the results of the research conducted, supported by presentations and publications in support of agencies and organizations for their support in terms of avoiding specifying not contain advertising." as they were not aware of this situation, to avoid them from something.
5. Faculty, scientific articles work; any unauthorized use, the scales showing the work of others on its behalf, of their own attributions to report such cases, from a non-academic, ethical behavior is aware of; this is not considered an academic status of unethical behavior.
6. they argued about a scientific Scholars, together with their colleagues or their ideas and opinions, scientific articles, chat on their behalf to report, as seen from a non-ethical behavior; This State as unethical their disapproval.
7. The majority of Academics, "inspired by someone else's idea of an article on the study or data is valid and effective as a hypothesis and hypothesis put forth directly belonged to yourself." this State, such as academic as unethical behaviors they don't approve.